

УДК 006.07

JEL Classification: L15

Боднар О. А., канд. екон. наук,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Бондар Д. В.,
здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА УЗГОДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ

Глибока інтеграція інформаційних та телекомунікаційних технологій з реальними економічними процесами тієї чи іншої країни сприяє розвитку економічних відносин в умовах жорсткої конкуренції між окремими виробниками та цілими країнами лише у випадку дотримання глобальних норм, правил та стандартів.

Стандартизація, будучи одним із найважливіших регулюючих чинників для створення нової інфраструктури, змінює свою роль, свої об'єкти та методи.

Спочатку окремі елементи стандартизації використовувались переважно в промислових районах, сприяючи зростанню масштабів випуску та механізації. На початку XIX ст. формувалися національні системи стандартизації в країнах з розвиненою промисловістю, що сприяло створенню масштабного та серійного виробництва всередині своєї країни. Наступним кроком розробки стандартизації було створення міжнародних організацій зі стандартизації. На межі між XX і XXI століттями розпочалося широке використання стандартизації з метою вирішення соціальних проблем. Розширення масштабів співпраці в сучасному світі вимагає гармонізації вимог національних та міжнародних стандартів у всіх сферах людської діяльності, що стало наступним кроком до розвитку стандартизації [1].

В умовах швидко мінливих вимог, що визначаються розвитком інформаційної та цифрової революції, виникає необхідність оцінювання та, за потреби, зміни крайньої кількості різноманітних стандартних положень.

По суті, стандарти – це документи, які містять остаточне вираження безцінних знань та досвіду, що накопичуються з часом. В умовах інформаційно-цифрової революції період дії даних, зібраних у стандарті, скорочується, а кількість документів збільшується. Не можна постійно прискорювати темпи перегляду стандартів, затверджуючи нові стандарти, вимагаючи збільшення обсягу ретельної технічної діяльності, а саме: систематизації, оптимізації та взаємної координації вимог. Щоб делегувати цю велику роботу машині, фахівці в галузі стандартизації спочатку розробляють алгоритм розробки стандарту та

внесення змін до сучасних стандартів, який буде відповідати цілям цифрової економіки та окремих галузей.

Цілі та функції стандартизації реалізуються через нормативні документи, що діють у галузі стандартизації та, в першу чергу, через створену систему класифікації регуляторних даних. В даний час вся інформація щодо нормативних документів розділена на групи за Українським класифікатором нормативних документів (УКНД) ДК 004:2008.

Законом України “Про стандартизацію” [2] визначено, що функції національного органу стандартизації виконує державне підприємство, що не підлягає приватизації, утворене центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації [2]. Розпорядженням КМУ від 26.11.2014 № 1163-р [3] визначено, що функції національного органу стандартизації виконує державне підприємство “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” (ДП “УкрНДНЦ”) [3, 4].

В Україні за сферою дії розрізняють стандарти міжнародні (ISO), регіональні (ГОСТ), національні (ДСТУ), галузеві (ГСТ) і підприємств (СТП). Розробка та перегляд національних стандартів здійснюють науково-дослідні інститути та інші спеціалізовані організації з урахуванням зауважень і пропозицій зацікавлених організацій. Затверджуються ДСТУ Держстандартом України [5].

Сьогодні структура діючих стандартів являє собою просту, але розгалужену систему. Взаємозв'язки між стандартами носять виключно наступний характер, що призводить до подвоєння документів [1]. На нашу думку, доцільно розглядати різні механізми взаємної координації вимог, спираючись на нову багаторівневу структуру, забезпечену тематичними базами даних та можливостями цифрових технологій. Іншими словами, потрібна інноваційна ідея, яка дозволить резервувати та примножувати дані, що об'єднає національну та міжнародну сферу, створить нові можливості для обробки даних, що містяться у стандартах.

Отже, узгодження стандартів сприятиме взаєморозумінню інформації, що міститься у стандартах різних країн, та приведення вимог стандартів у відповідність загальним положенням, пов'язаним із взаємозамінністю продукції, затвердженням результатів випробувань, безпекою та іншими аспектами співпраці.

Список використаних джерел

1. Kazantseva N. K., Tkachuk G. A., Nevolina A. L., Shavrin V. S. The problems of standards classification. *International Journal of Management (IJM)*. Vol. 11. Issue 3. March 2020. P. 36 – 42.
2. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
3. Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації : Розпорядження Кабінету Міністрів України 26.11.2014 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-p>.
4. ДП “УкрНДНЦ”. URL: <http://uas.org.ua/ua>.
5. Стандартизація. URL: <https://uk.wikipedia.org/w/index.php?curid=74296>.